

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **VINOP a. s.**, se sídlem Polešovice 446, Polešovice, zastoupena Mgr. Radimem Němečkem, advokátem se sídlem Kollárova 447, Uherské Hradiště, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Květná 15, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 10. 2016, č. j. 31 A 69/2015 - 92,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 4 114 Kč k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Radima Němečka do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobkyně je vinařskou společností. Rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorát v Brně (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16. 1. 2015, č. j. SZPI/AK716-10/2014, byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 750 000 Kč, a to podle § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve spojení s § 39 odst. 6 písm. c) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství). Pro řízení o kasační stížnosti jsou podstatné dva správní delikty spadající pod § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství, jichž se měla žalobkyně podle citovaného rozhodnutí správního orgánu I. stupně dopustit.

[2] Prvního z nich se měla dopustit tím, že uvedla do oběhu jakostní šumivé víno, sekt *CH. C. André*, v němž byl obsažen kromě oxidu uhličitého pocházejícího z kvašení (tzv. endogenní oxid uhličitý) také oxid uhličitý nepocházející výhradně z kvašení (tzv. exogenní oxid uhličitý), přestože podle příslušného nařízení v jakostním šumivém víně exogenní oxid uhličitý nesmí být přítomen [Příloha XIb odst. 5 písm. b) ve spojení s čl. 113d odst. 1 Nařízení Rady (ES)

č. 1234/2007 ze dne 22. 10. 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů) (dále jen „nařízení č. 1234/2007“). Druhého deliktu se měla žalobkyně dopustit tím, že uvedla do oběhu víno *Poboda bílá*, které bylo vyhodnoceno jako nevhodné k lidské spotřebě z důvodu kažení. V chuti a vůni vína totiž byly zjištěny stopy máselno-mléčných tónů, jež jsou důsledkem nežádoucích biologických procesů. Víno tak nevyhovovalo požadavkům čl. 14 odst. 1, odst. 2 písm. b) a odst. 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. 1. 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

[3] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně se žalobkyně odvolala, žalovaná odvolání zamítla rozhodnutím ze dne 2. 7. 2015, č. j. SZPI/AK716-17/2014.

II.

[4] Proti rozhodnutí žalované podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který jí v záhlaví uvedeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[5] K prvnímu správnímu deliktu krajský soud uvedl, že žalovaná vyrábí jakostní šumivé víno metodou Charmat, při němž probíhá druhotné kvašení v ocelovém tanku, nikoliv v lahvích. Po skončení druhotného kvašení se víno lahvuje prostřednictvím protitlaku. Krajský soud vyšel z Přílohy XIb odst. 5 bod b) nařízení č. 1234/2007, podle níž je jakostní šumivé víno „výrobek, ...který se při otevření nádoby vyznačuje unikáním oxidu uhličitého pocházejícího výhradně z kvašení.“ Na projednávaný případ však bylo podle krajského soudu nutné aplikovat rovněž Nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. 7. 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí (dále jen „nařízení č. 606/2009“), a to ve znění novelizovaném Prováděcím nařízením Komise (EU) č. 144/2013 ze dne 19. 2. 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 606/2009, pokud jde o některé enologické postupy a omezení, která se na ně použijí, jakož i nařízení (ES) č. 436/2009, pokud jde o zanesení těchto postupů do průvodních dokladů pro přepravu vinařských produktů a evidenčních knih vedených v odvětví vína (dále jen „nařízení č. 144/2009“).

[6] V odst. 10 části A. Přílohy II. nařízení č. 606/2009 je totiž uvedeno, že „[o]xid uhličitý v šumivém vínu může pocházet pouze z alkoholového kvašení kupáže, ze které je víno připravováno. [...] Užití oxidu uhličitého při plnění do láhví prostřednictvím protitlaku je povoleno, jestliže probíhá pod dohledem a tlak oxidu uhličitého se v šumivém vínu nezvyšuje.“ Nařízení č. 144/2013 pak v bodu 5 preambule uvádí, že „[v] důsledku výměny plynů, ke kterému dochází při užití oxidu uhličitého při plnění do láhví prostřednictvím protitlaku, může být v šumivých vínech přítomen oxid uhličitý nepocházející z alkoholového kvašení kupáže. Tato výměna nezvyšuje tlak oxidu uhličitého a nemůže v důsledku toho vést k závěru, že tato vína byla dosycena oxidem uhličitým. Je přitom třeba upřesnit, že lze akceptovat pouze výměnu plynů s oxidem uhličitým vzniklým alkoholovým kvašením kupáže, která je při plnění do láhví prostřednictvím protitlaku nevyhnutelná.“ (Pozn. NSS: podle Přílohy III část IIIa bod 12 nařízení č. 1234/2007 se kupáží rozumí hroznový mošt, víno nebo směs hroznových moštů nebo vín s různými vlastnostmi).

[7] Z výše uvedeného podle krajského soudu vyplynulo, že při lahvování šumivého vína může docházet k obohacení oxidem uhličitým, který nepochází z alkoholového kvašení, což však automaticky neznamená, že se jedná o cílené dosycování šumivého vína. Zmíněnou právní úpravu však správní orgány nevzaly v potaz. Podle krajského soudu měly správní orgány s pomocí laboratorního šetření dokázat, že případné zvýšení hodnoty oxidu uhličitého v šumivém

pokračování

vínu bylo důsledkem cíleného dosycení, a nikoliv lahvování protitlakem, případně jaký je poměr mezi oxidem uhličitým vzniklým v důsledku kvašení, lahvování a případného úmyslného dosycování. Bylo pak rovněž na správních orgánech, aby vymezily případné limity co do poměru zdrojů oxidu uhličitého v šumivém víně. V projednávaném případě však správní orgány nic takového neučinily, a proto nedostatečně zjistily skutkový stav.

[8] K druhému správnímu deliktu krajský soud uvedl, že laboratorní zkoušky a rozbor odebraných vzorků prováděl odbor zkušební laboratoře žalované, jehož odborná vybavenost je v souladu se zákonem garantována registrací a akreditací. Žalovaná sice uvedla, že senzorické nedostatky vzorků jsou zjišťovány pětičlenným panelem posuzovatelů, z protokolu ani z posudku však nebylo zřejmé, z jakých osob byl tento panel složen. Účastník správního řízení by měl být vzhledem k tomu, že se jedná o specifickou zkoušku závisící na zcela subjektivním posouzení a individuálních vlastnostech posuzovatelů, vyrozuměn o složení panelu posuzovatelů, a to nehledě na předpoklad odbornosti těchto osob. I tuto námitku proto shledal krajský soud důvodnou.

III.

[9] Žalovaná (dále „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Stěžovatelka obsáhle popsala proces výroby šumivého vína metodou Charmat a také metodu, s jejíž pomocí zjišťuje původ oxidu uhličitého v šumivém víně. V projednávaném případě byla v testovaném vzorku zjištěna přítomnost exogenního oxidu uhličitého. Z odst. 10 části A. Přílohy II. nařízení č. 606/2009 a z nařízení č. 144/2009 lze sice dovodit, že použití exogenního oxidu uhličitého při plnění je přípustné, je však nutné trvat na tom, že při lahvování nesmí docházet k obohacení oxidem uhličitým nepocházejícím z kvašení. Nařízení č. 606/2009 je nadto pouze prováděcím nařízením, nikoliv speciálním nařízením derogujícím obecné pravidlo stanovené v nařízení č. 1234/2007, a proto je nutné trvat na zachování vlastností šumivého vína podle nařízení č. 1234/2007. Pokud by měl Nejvyšší správní soud za to, že vztah mezi uvedenými nařízeními není jednoznačný, měl by položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie. Stěžovatelka dále uvedla, že pracovník, který má na starost plnění šumivých vín, musí být profesionál schopný nastavit plnicí linku tak, aby výsledný produkt odpovídal požadavku nařízení č. 1234/2007. Pokud výrobce vína takovým pracovníkem nedisponuje, může zvolit metodu plnění za použití jiného plynu, případně uzpůsobit výrobu vína tak, aby při plnění nedocházelo k výměně plynů, resp. aby bylo vyrobeno šumivé víno obsahující pouze takové množství exogenního oxidu uhličitého, jež je nezjistitelné laboratorní metodou užívanou stěžovatelkou.

[11] Za protiústavní považovala stěžovatelka požadavek krajského soudu, aby správní orgány stanovily limit exogenního oxidu uhličitého, který je pouze projevem lahvování a při jehož překročení lze již hovořit o zakázaném dosycování. Takový limit totiž může stanovit pouze právní předpis, naopak stanovení tohoto limitu správními orgány by bylo v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy. Skutečnost, že zákonodárce žádný takový limit nestanovil, svědčí přitom o správnosti stěžovatelčina výkladu příslušných unijních nařízení, tj. že exogenní oxid uhličitý by v šumivém víně neměl být přítomen vůbec. Nepřípadný byl rovněž požadavek krajského soudu, aby správní orgány prokázaly poměr oxidu uhličitého pocházejícího z různých zdrojů. Metoda používaná stěžovatelkou totiž umožňuje zjistit pouze to, že šumivé víno obsahuje oxid uhličitý nepocházející výhradně z kvašení, avšak není schopna zjistit poměry oxidu uhličitého podle jejich původu. Vyhovění požadavku krajského soudu by ve svém důsledku znamenalo nepoužitelnost této metody, neboť jiná metoda zjišťování přítomnosti oxidu uhličitého neexistuje.

[12] K senzorickým zkouškám stěžovatelka uvedla, že požadavek krajského soudu, aby byl účastník správního řízení vyrozuměn o složení panelu posuzovatelů, nemá zákonnou oporu. Požadavky na obsah protokolu o zkoušce stanovuje vyhláška č. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků (dále jen „vyhláška č. 211/2004 Sb.“), přičemž předmětný protokol je s touto vyhláškou v souladu. Podle stěžovatelky je nesprávný závěr krajského soudu, že senzorická zkouška je subjektivní. Sensorické nedostatky jsou totiž zjišťovány akreditovanou laboratorní metodou, a to pětičlenným panelem posuzovatelů, kteří mají příslušné zkoušky a akreditace. Není přitom jasné, jak by uvedení osob, které se na zkoušce podílely, mohlo výsledek zkoušky ovlivnit.

IV.

[13] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na to, že většina stěžovatelčiny argumentace byla použita poprvé teprve v kasační stížnosti, rozhodnutí a podání v řízení u krajského soudu obsahuje výhradně odkaz na úpravu v nařízení č. 1234/2007. Přítomnost exogenního oxidu uhličitého byla podle žalobkyně způsobena technologicky nevyhnutelnou výměnou s endogenním oxidem uhličitým při plnění za protitlaku. Této výměně přitom žalobkyně nemohla svou činností nijak zabránit. Nařízení č. 606/2009, které je ve vztahu speciality k nařízení č. 1234/2007, přitom tuto výměnu připouští. Stěžovatelčina argumentace je podle žalobkyně vnitřně rozporná, neboť akceptuje, že výměna endogenního a exogenního oxidu uhličitého při lahvování je podle právní úpravy přípustná, a zároveň takovou výměnu považuje za vyloučenou. Žalobkyně dále poukázala na to, že způsob lahvování a dohled vyškoleného pracovníka nebyl ve správním řízení nikdy zkoumán. Plnění probíhá zcela automaticky a dohlíží na ně vyškolený pracovník, avšak ani s ohledem na to nelze výměně plynů zabránit. Užití jiného plynu při plnění je podle žalobkyně buďto technologicky velice náročné, anebo nemožné. Exogenní oxid uhličitý je podle jejích znalostí navíc u všech výrobců výhradně užívaným plynem pro plnění. Pokud jde o hodnoty exogenního oxidu uhličitého naměřené stěžovatelkou, žalobkyně uvedla, že tento argument byl rovněž použit poprvé v kasační stížnosti, a nadto neprokazuje množství exogenního oxidu uhličitého a případný poměr k endogennímu oxidu uhličitému. Žalobkynin vyráběné šumivé víno tudíž splňovalo požadavky stanovené právní úpravou.

[14] K senzorickým zkouškám žalobkyně uvedla, že za současného stavu není možné jakýmkoliv způsobem přezkoumat odbornou způsobilost posuzovatelů a jejich případnou podjatost. Výsledek senzorických zkoušek je přitom zcela závislý na subjektivním vnímání posuzovatelů, nezpůsobilá či podjatá osoba proto může znatelným způsobem ovlivnit výsledky zkoušky. Povinnost vyrozumět účastníka správního řízení proto podle žalobkyně plyne již z požadavku na přezkoumatelnost rozhodnutí.

[15] Stěžovatelka v replice zčásti zrekapitulovala argumentaci ze své kasační stížnosti a setrvala na své právní kvalifikaci správního deliktu s tím, že právní úpravou v nařízení č. 606/2009 se nemusela zabývat, neboť se nejedná o nařízení ve vztahu speciality k nařízení č. 1234/2007. Dále uvedla, že v případě žalobkyně se nejednalo o nevyhnutelnou výměnu plynů při plnění, o čemž svědčí to, že žalobkyně v návaznosti na kontrolu přijala opatření k nápravě nedostatků. Svědčí o tom dále také skutečnost, že stěžovatelka až na výjimky eviduje vzorky šumivých vín, vyráběných metodou Charmat, které požadavkům unijního práva vyhovují.

pokračování

V.

[16] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] První kasační námitka se vztahuje k užívání exogenního oxidu uhličitého při lahvování šumivého vína. Stěžovatelka v kasační stížnosti přednesla celou řadu námitek a skutkových tvrzení. Ještě než Nejvyšší správní soud přistoupí k vlastnímu přezkumu těchto námitek, považuje za nezbytné vymezit rámeček tohoto přezkumu.

[19] V první řadě je podle Nejvyššího správního soudu nutné rozlišit, která část odůvodnění je pro žalovaného závazná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. a která nikoliv. Krajský soud stěžovatelčino pochybení spatřoval v tom, že nesprávně aplikovala příslušnou unijní úpravu. Jak stěžovatelka, tak správní orgán I. stupně ve svých rozhodnutích vycházely z toho, že výskyt exogenního oxidu uhličitého v jakostním šumivém víně je podle unijní úpravy nepřipustný. Krajský soud však dospěl k závěru, že unijní úprava existenci exogenního oxidu uhličitého v jakostním šumivém víně připouští. Potud se podle Nejvyššího správního soudu jedná o závazný právní názor ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s.

[20] Nesprávná aplikace právní úpravy pak vedla k úplné absenci vypořádání výjimky stanovené unijním právem v rozhodnutích správních orgánů v rozhodnutí stěžovatelky, a vedla tudíž rovněž k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Z judikatury Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že pokud je rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, nelze je z podstaty věci přezkoumat a následně vyslovit závazný právní názor (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2014, č. j. 4 As 19/2014 - 35, a ze dne 29. 3. 2007, č. j. 7 As 52/2006 - 143). Rozsudek krajského soudu je proto v této námitce pro stěžovatelku závazný pouze v tom, že vyslovuje přípustnost výskytu exogenního oxidu uhličitého v jakostním šumivém víně. V navazujících otázkách, tj. konkrétního způsobu zjišťování exogenního oxidu uhličitého, určování jeho poměru k jiným plynům apod., se již jedná nutně o *obiter dictum*, doprovodné úvahy, přičemž tyto otázky budou předmětem přezkumu teprve v případném navazujícím soudním řízení, a to poté, co se s nimi stěžovatelka náležitě vypořádá ve svém rozhodnutí.

[21] Nejvyšší správní soud dále považuje za nutné poukázat na zákaz uplatňování skutkových novot podle § 109 odst. 5 s. ř. s., podle kterého se nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Toto ustanovení brání tomu, aby byly do řízení o kasační stížnosti vnášeny skutečnosti, se kterými se krajský soud nemohl seznámit. K těm stěžovatelkou uplatněným skutečnostem, které se týkají exogenního oxidu uhličitého, a okolnostem spojeným s jeho měřením a s výrobou jakostního šumivého vína, které jdou nad rámeček rozboru příslušné unijní úpravy provedené krajským soudem a se kterými se tudíž krajský soud neměl možnost vypořádat, proto Nejvyšší správní soud nepřihlížel. Jak Nejvyšší správní soud ostatně uvedl výše, tyto otázky mohou být předmětem přezkumu až v případném dalším soudním řízení, a to poté, co se s nimi stěžovatelka náležitě vypořádá ve svém rozhodnutí.

[22] S přihlédnutím k výše uvedenému Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení příslušné právní otázky, tedy zda je výskyt exogenního oxidu uhličitého v jakostním šumivém víně přípustný. Mezi účastníky řízení a krajským soudem panuje neshoda co do vztahu příslušných unijních nařízení, Nejvyšší správní soud proto považuje za vhodné vyjasnit vztah mezi nimi.

Nařízení č. 1234/2007 je jednotným nařízením o společné organizaci trhů. Toto nařízení vytváří tzv. horizontální právní rámec, jehož smyslem je nahradit množství odvětvových nařízení, která stanovují stejná či obdobná pravidla pro jednotlivé zemědělské oblasti, jedním nařízením se společnými pravidly pro všechna odvětví (viz body 1 až 6 preambule nařízení č. 1234/2007). Přijetí tohoto horizontálního nařízení nicméně nevyklučuje existenci těchto odvětvových nařízení (viz bod 8 preambule nařízení č. 1234/2007). Nařízení č. 1234/2007 v čl. 113d odst. 1 stanoví, že označení výrobku podle Přílohy XIb může výrobek nést pouze tehdy, splní-li tam vymezené podmínky; v Příloze XIb odst. 5 bod b) stanovuje, že „[j]akostní šumivé víno je výrobek, ...který se při otevření nádoby vyznačuje unikáním oxidu uhličitého pocházejícího výhradně z kvašení.“ V návaznosti na horizontální nařízení č. 1234/2007 bylo přijato rovněž odvětvové nařízení č. 479/2008, které podle čl. 1 odst. 1 „stanoví zvláštní pravidla týkající se výroby výrobků uvedených v příloze I části XII nařízení (ES) č. 1234/2007 a jejich uvádění na trh.“ Příloha IV nařízení č. 479/2008 obsahuje totožnou definici jakostního šumivého vína jako nařízení 1234/2007. Tato dvě nařízení tedy obsahují totožnou normu, která je základní definicí jakostního šumivého vína.

[23] Nařízení č. 479/2008 pak v čl. 32 písm. b) předvídá přijetí prováděcího opatření, které vymezí „povolené enologické postupy a omezení, včetně obohacování, přikyselování a odkyselování týkající se šumivých vín, jakostních šumivých vín a jakostních aromatických šumivých vín...“. Tímto prováděcím opatřením je nařízení Komise č. 606/2009. V bodě 6 preambule tohoto nařízení je uvedeno, že „[v]ýroba šumivých vín, jakostních šumivých vín a jakostních aromatických šumivých vín vyžaduje kromě doposud povolených enologických postupů i soubor zvláštních postupů. V zájmu jasnosti je třeba tyto postupy uvést v samostatné příloze.“ Článek 5 nařízení č. 606/2009 stanoví, že „[p]ovolené enologické postupy a omezení, včetně obohacování, přikyselování a odkyselování týkající se šumivých vín, jakostních šumivých vín a jakostních aromatických šumivých vín podle čl. 32 druhého pododstavce písm. b) nařízení (ES) č. 479/2008 jsou uvedeny v příloze II tohoto nařízení...“. Podle odst. 10 části A. Přílohy II nařízení č. 606/2009 pak „[o]xid uhličitý v šumivém víně může pocházet pouze z alkoholového kvašení kupáže, ze které je víno připravováno. [...] Užití oxidu uhličitého při plnění do láhví prostřednictvím protitlaku je povoleno, jestliže probíhá pod dohledem a tlak oxidu uhličitého se v šumivém víně nezvyšuje v důsledku nevyhnutelné výměny plynů s oxidem uhličitým pocházejícím z alkoholového kvašení kupáže.“ (podtržení doplněno). Toto znění citovaného ustanovení bylo do nařízení č. 606/2009 zavedeno prováděcím nařízením č. 144/2013, které v bodě 5 preambule jako důvod zavedení této změny uvádí, že „[v] důsledku výměny plynů, ke kterému dochází při užití oxidu uhličitého při plnění do láhví prostřednictvím protitlaku, může být v šumivých vínech přítomen oxid uhličitý nepocházející z alkoholového kvašení kupáže. Tato výměna nezvyšuje tlak oxidu uhličitého a nemůže v důsledku toho vést k závěru, že tato vína byla dosycena oxidem uhličitým. Je přitom třeba upřesnit, že lze akceptovat pouze výměnu plynů s oxidem uhličitým vzniklým alkoholovým kvašením kupáže, která je při plnění do láhví prostřednictvím protitlaku nevyhnutelná.“ (podtržení doplněno).

[24] Z výše uvedeného podle Nejvyššího správního soudu zřetelně vyplývá, že pravidlo obsažené v nařízeních č. 1234/2007 a 479/2008 (*lex generalis*) bylo v mezích zmocnění modifikováno nařízením č. 606/2009 (*lex specialis*). Jakostní šumivé víno je tak nadále výrobkem, jenž se při otevření nádoby vyznačuje unikáním endogenního oxidu uhličitého, nicméně v důsledku plnění za pomoci exogenního oxidu uhličitého je přípustné, aby obsahovalo také exogenní oxid uhličitý, avšak pouze v takové míře, jaká je nevyhnutelná v důsledku výměny plynů při plnění lahví. Podle stěžovatelčiny argumentace unijní úprava sice povoluje plnění jakostního šumivého vína s pomocí exogenního oxidu uhličitého, a to včetně nevyhnutelné výměny plynů, ale zároveň je nutné trvat na tom, že jakostní šumivé víno exogenní oxid uhličitý obsahovat nesmí, resp. může obsahovat pouze takové množství, které není detekovatelné. Nejvyšší správní soud však na takový výklad nemůže přistoupit, neboť tato argumentace by ve svém důsledku znamenala buď to, že unijní úprava je vnitřně rozporná, tedy určitou činnost zakazuje a zároveň povoluje, anebo by její část nevyvolávala zamýšlené právní účinky, tj. byla by neúčinná či obsoletní. Nemohl na něj přistoupit tím spíše, když z nařízení č. 606/2009 a především

pokračování

z prováděcího nařízení č. 144/2013 zřetelně vyplývá úmysl zákonodárce zakotvit výjimku z obecného pravidla. Nejvyšší správní soud má tudíž za to, že krajský soud danou právní otázku posoudil správně, a stěžovatelka je proto povinna v novém rozhodnutí takto vyloženou právní úpravu na projednávaný případ aplikovat a náležitě se s ní vypořádat.

[25] Nejvyšší správní soud závěrem k stěžovatelčinu návrhu na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie uvádí, že aplikace unijního práva je v projednávaném případě natolik jasná, že nevyvolává důvodné pochybnosti o tom, jak má být vyřešena. Jedná se tudíž o *acte clair*, a Nejvyšší správní soud proto neshledal důvody položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982 ve věci *Srl CILFIT a Lanificio di Tabardo SpA v. Ministerstvo zdravotnictví*, 283/81, Recueil s. 3415, odst. 16, dále také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 1 As 93/2009 - 273, publ. pod č. 2732/2013 Sb. NSS).

[26] Stěžovatelka rovněž namítala, že není přípustné, aby správní orgány stanovovaly limity exogenního oxidu uhličitého, a že absence zákonného stanovení tohoto limitu svědčí o tom, že přítomnost exogenního oxidu uhličitého povolena není. Nejvyšší správní soud již výše dovedl, že unijní úprava výslovně povoluje přítomnost exogenního oxidu uhličitého v jakostním šumivém víně. Skutečnost, že limit pro výskyt exogenního oxidu uhličitého není výslovně stanoven, přitom nelze chápat jako implicitní derogaci této výjimky. Jedná se totiž spíše o prostředek, jak zajistit určitou pružnost dané právní úpravy a její aplikovatelnost na širokou škálu případů ve všech členských státech. Tím lze podle Nejvyššího správního soudu rovněž vysvětlit, proč právní úprava používá neurčitý pojem „nevyhnutelná výměna plynů“, a určení, zda se o takovou výměnu jedná či nikoliv, nechává na posouzení správních orgánů v praxi. Nemůže se přitom jednat o nepřipustný výkon státní moci v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy, neboť správní orgány v takovém případě nebudou vytvářet obecné pravidlo namísto zákonodárce, ale toliko v individuálních případech posuzovat, zda se v tom kterém případě s přihlédnutím k relevantním okolnostem jednalo o nevyhnutelnou výměnu plynů v důsledku lahvování s pomocí exogenního oxidu uhličitého či nikoliv. Ani tuto námitku proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

[27] V další kasační námitce stěžovatelka vyjádřila nesouhlas s tím, že by měla uvádět jména posuzovatelů provádějících senzorickou zkoušku. Pokud jde o samotnou senzorickou zkoušku, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem jak v tom, že se jedná o zkoušku, která je právním řádem povolená a předvídaná, tak v tom, že se na druhou stranu jedná o zkoušku subjektivní povahy. Testovací metodou je totiž v případě senzorické zkoušky smyslové vnímání, které vnímající osoba následně reprodukuje, a které je tak z povahy věci subjektivní. Je sice pravda, jak uvedla stěžovatelka, že aby posuzovatelé mohli senzorickou zkoušku vykonávat, musejí projít přezkoušením a obdržet akreditaci. Přezkoušení a akreditace společně s požadovaným konsensem několika posuzovatelů slouží jako záruka dosažení co nejobjektivnějšího výsledku senzorické zkoušky, proces testování je však nehledě na to subjektivní a zvnějšku objektivně neověřitelný. Právě s ohledem na subjektivnost zkoušky a význam, který má při senzorických zkouškách osoba posuzovatele, nelze žalobčinu námitku týkající se této subjektivity přejít pouhým odkazem na to, že právní řád tuto zkoušku povoluje. Je rovněž nezbytné zabývat se tím, jak v co nejvyšší míře vyloučit pochybnosti, jež mohou v důsledku uvedených skutečností vzniknout. Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje s krajským soudem v tom, že vhodným řešením této situace je umožnit účastníkům řízení vyjádřit se k osobám posuzovatelů.

[28] Stěžovatelka tvrdí, že z žádné právní úpravy výslovně nevyplývá povinnost uvádět osoby posuzovatelů v protokolu. Právo seznámit se s totožností posuzovatelů však lze dovést ze spojení zásady zjišťování materiální pravdy (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), podle

níž musí správní orgány zjistit skutkový stav, o jehož správnosti nevznikají důvodné pochybnosti, a dále z práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim (§ 36 odst. 3 správního řádu). Pokud jde o konkrétní úpravu protokolů o zkoušce, vyhláška č. 211/2004 Sb., jež byla v té době účinná, uvozovala ustanovení § 11 odst. 2, vyjmenovávající náležitosti protokolu o zkoušce, větou „*Protokol o zkoušce musí obsahovat alespoň tyto údaje...*“. Z toho je zřejmé, že výčet náležitostí protokolu o zkoušce byl demonstrativní a neuzavřený, nebylo tudíž vyloučeno, aby se v protokolu o zkoušce nacházely i jiné údaje. Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, která vyhlášku č. 211/2004 Sb. s účinností od 1. 8. 2016 nahradila, pak v § 11 místo demonstrativního výčtu obsahuje pouze výčet nutného minima údajů, které musí být v protokolu obsaženy. Právní úprava zároveň nikde nestanovuje, že posuzovatelé mají zůstat v anonymitě, a ani vyhláška č. 211/2004 Sb., resp. vyhláška č. 231/2016 Sb., uvedení posuzovatelů v protokolu o zkoušce nevylučují. Za takové situace je tudíž podle Nejvyššího správního soudu nutné dát přednost takovému výkladu, podle něhož budou v co nejvyšší míře šetřena procesní práva účastníků řízení. Ti by totiž měli mít možnost vznášet případné námitky týkající se odborné způsobilosti posuzovatelů, jejich případné podjatosti anebo střetu zájmů. Je zřejmé, že absence údajů o osobách posuzovatelů v protokolu o zkoušce účastníkům řízení tuto možnost zcela znemožňuje, případně ji posouvá až do pozdějších fází řízení před správními orgány nebo správními soudy. Nejvyšší správní soud se proto shoduje s krajským soudem v tom, že správní orgán I. stupně a stěžovatelka pochybily, pokud z podkladů pro vydání rozhodnutí nebylo možné zjistit totožnost posuzovatelů provádějících senzorké zkoušky. Ani tuto námitku proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

[29] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[30] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, náleží jí proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení proti stěžovatelce, která úspěch neměla (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Mezi náklady řízení (§ 57 odst. 1 s. ř. s.) patří odměna zástupce a náhrada jeho hotových výdajů stanovená podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna zástupce v řízení před Nejvyšším správním soudem činí 3 100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], zvýšená o náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); celkem tedy 3 400 Kč. Částka 3 400 Kč poté byla navýšena o částku 714 Kč odpovídající DPH ve výši 21 %. Žalovaná je povinna uhradit žalobkyni uvedenou částku ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jejího zástupce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu